

FESTES PATRONALS D'INCA

Gabriel Pieras

X Jornada d'Onomàstica i Toponímia. Inca, 1994

És interessant conèixer avui els noms que empraven els nostres avantpassats a l'hora d'anomenar un lloc.

Tal volta, també, en sia un poc la meva dèria, a la qual he dedicat moltes hores. Llegint distints documents de l'arxiu del Regne de Mallorca i de l'Arxiu Històric Municipal d'Inca, he vist noms ben significats i que tenen una certa relació amb alguns dels topònims actuals.

Els que transcriuré són de la primera meitat del segle XV. Els he dividits en quatre grans grups, i aquests en distints apartats.

TOPÒNIMS URBANS

Centres econòmics

*Mercat dels Bous, carrer del. Situat en el que avui és part del carrer Jaume Armengol.

*Quartera, plaça de la. Possiblement estava situada entre el carrer dels Marxadors (avui Comerç) i el Mercat (avui Jaume Armengol).

*Pòrtics de la carniceria. Segurament estava a prop dels llocs abans citats, però no tenc referències per indicar-ne la situació.

*Hostals, lloc dit dels. Actualment encara conservam aquest topònim. Podria ser el mateix lloc.

*Adobaria, cases dites l'. Aquest topònim es refereix a unes cases, les quals tenen una s'nia pròpia i confronten amb una sèquia i una font. Segons l'acte de l'escrivania aquestes cases pertanyien a la porció dels Templers. Podria estar aquesta adobaria entre l'actual Quartera i avinguda General Luque.

*Teulera, camí que va d'Inca a la. Topònim desaparegut.

*Païssa, cases dites la. Topònim desaparegut.

«Llocs» públics i religiosos

*Sant Francesc, carrer i lloc de.

*Església de Santa Maria d'Inca, lloc de l'.

*Sant Bartomeu. (Segons Barberi fou la primera parròquia d'Inca, construïda sobre una antiga mesquita, clarament documentada cap al 1941, a partir del documents aportats

per L. Pérez i B. Coll (1988) sobre Ramon de Torrelles, primer bisbe de Mallorca. Es presenta un document datat a Mallorca el 1241, pel qual s'estableix la venda a l'església de Mallorca d'una casa i corral que confronten amb una mesquita que té Ramon Franer.)

*La mostra, tros de terra. Actualment encara existeix el carrer dit de la mostra. La mostra era el lloc on desfilava la gent d'armes.

*Bordell, lloc dit lo. Topònim desaparegut però que situam a l'actual placeta de l'Aigua.

*Presó, casa dita la. Apareix també el 1329 indicant el nom d'una illeta.

*Can Vell i el Call. Ens demostra que hi havia durant la primera meitat del segle XV una grossa comunitat de jueus. El Call Vell estaria vora el que avui és carrer de Martí Metge i el Call exactament on ara hi el carrer de mateix nom i d'anticitat com «el Pascolet».

Altres carrers i espais urbans

*Muntanera, carreró de na.

*Valella, lloc dit.

*Sastre, lloc dit d'en.

*Bordils, lloc dit d'en.

*Martí Metge, lloc dit d'en.

*Hom, lloc dit de l'. Avui carrer de l'Om.

*Seps, carrer dels. Avui carrer de Sant Sebastià.

*Salvat, lloc dit d'en.

*Albertí, lloc dit d'en. Podria estar lligat, aquest topònim, a la família inquera dels Albertí, les propietats de la qual foren saquejades durant l'aixecament forà de 1450 (Josep Maria Quadrado).

*Redorta, lloc dit d'en.

*Servera, lloc dit d'en.

TOPÒNIMS RELACIONATS AMB L'AIGUA

*Prat de la Font i sèquia Reial que confronta dit prat.

*Camp d'Oca que confronta amb les sèquies reials (avui plaça del Bestiar, font Vella i voltants).

*Font Vella. Avui encara es conserven restes de dita font, a final del carrer de Sant Pius X, camí de Son Estaràs.

*Sèquia que confronta amb la Mostra (torrent de la canaleta i avui avinguda dels Reis Catòlics).

*Font Coberta. Avui conservam la plaça de la Font.

CAMINS PÚBLICS

*Camí que va de Selva a Inca.

*Camí de Mallorca. Avui General Luque.

*Camí que va de Lloseta a Inca.

*Camí que va de la Vila a la Font.

*Camí que va d'Inca fins a Pollença.

- *Camí de Costitx.
- *Camí dels Fabrers.
- *Camí que va de la vila d'Inca al lloc de Mancor.
- *Camí Reial entre Inca i la parròquia d'Alcúdia.
- *Camí que va a la Pobla d'Uialfàs.
- *Camí que va al puig de Santa Magdalena.
- *Camí del pi de na Folqueta.
- *Camí de l'ametller de na Folqueta.
- *Camí que va cap a Muro.
- *Camí que va d'Inca a Sineu.

ZONA RURAL

- *Mandrava, encara avui s'utilitza.
- *Molí d'en Vent.
- *Rafal Garcès. Topònim no desaparegut.
- *Camp del Rector.
- *Martell, lloc dit d'en.
- *Coch, armàs que fou d'en
- *Tanca, la.
- *Colomer, lo.
- *Amellerar, lo.
- *Jover, hort dit d'en.
- *Martells, horts dits dels.
- *Mallola, la. Vinya jove.
- *Bosquets, los.

DOCUMENTACIÓ CONSULTADA

Arxiu del Regne de Mallorca.

*De la secció Reial Patrimoni:

— Escrivanies de Cartes Reials números 22, 23 i 24 (1404-1455).

*De la secció de Protocols Notarials:

— Protocol Notarial V-14 (J. Vives).

— Protocol Notarial V-18 (J. Vives).

Arxiu Històric Municipal d'Inca:

— Cúria Reial. Lligalls 12 i 13 prov. (1403-1430).

— *Toponímia i antroponímia medieval d'Inca* (treball inèdit de Miquel Pieras Villalonga. Llicenciat en Història).